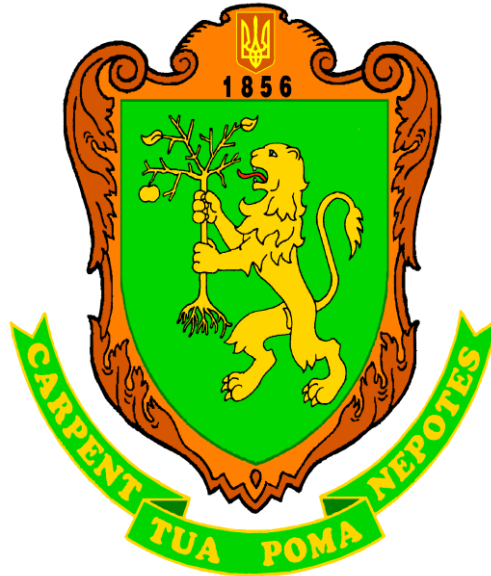

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА
КАФЕДРА ПРАВА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань -

Спеціальність –

Освітня програма –

Кількість кредитів – 4 – 120 год., із них: аудиторних – ____
год.; самостійної роботи студента – ____ год.

Форма навчання – денна, заочна

Рік підготовки – 3, семестр – 6

Компонент освітньої програми – вибіркова.

Дні занять – відповідно до розкладу.

Консультації – відповідно до графіка навчального процесу.

Мова викладання – українська.

АНОТАЦІЯ

Земельне право України є однією з найважливіших галузей права нашої держави. Предметом вивчення є суспільні відносини між суб'єктами стосовно реалізації права власності на землю, а також з питань володіння, користування та розпорядження землею.

У навчальній дисципліні «Земельне право України» передбачено ознайомлення студентів із основними теоретичними положеннями земельного права та чинними нормативно-правовими актами, які регулюють суспільні відносини, що виникають у сфері земельних відносин. На лекціях розглядаються поняття, предмет, методи та принципи земельного права України, систему джерел цієї галузі. Аналіз норм земельного права дає підстави стверджувати, що регулювання земельних відносин ґрунтується на: поєднанні врегулювання використання землі як природного ресурсу, територіального базису та основного засобу виробництва; різноманітні форм власності на землю та інші природні ресурси; достатності повноважень органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо врегулювання земельних відносин на своїх територіях; визнанні рівності учасників земельних відносин у здійсненні захисту своїх прав на землю; державному управлінні використанням та охороною земельних ресурсів незалежно від форм власності та інших прав на землю.

Підсумковий контроль – іспит в 6 семестрі.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни “Земельне право України” є набуття студентами не лише відповідного рівня юридичного мислення, але й формування їх професійної ментальності та належної правової культури, закладення стійких психологічних стереотипів щодо безумовного дотримання вимог законодавства, захисту законних прав та інтересів учасників земельних правовідносин.

Викладання дисципліни «Земельне право України» має науково-практичне спрямування для формування у студентів правосвідомості та високої правової культури.

Завдання навчальної дисципліни “Земельне право України” – забезпечити повноцінне освоєння студентами основних теоретичних положень з земельного права та ознайомлення з нормативно-правовою базою; сформувані розуміння і вміння орієнтуватися у законодавчій базі; навчити студентів професійно, грамотно і правильно застосовувати чинне законодавство, що регулює земельні правовідносини.

- сформувані у студентів глибокі теоретичні знання та практичні навички для використання їх у своїй професійній діяльності;

- сприяти засвоєнню норм права, які регулюють відносини, що складаються з приводу володіння, користування землею (земельними ділянками), способами раціонального використання та цільового призначення земель, засоби захисту щодо охорони земель, права та обов'язки землевласників та землекористувачів, роль земельного права відображеного в Конституції прав всіх громадян на землю, нерозривний зв'язок норм права з їх практичним застосуванням;

- збагатити студентів теоретичними знаннями шляхом засвоєння ними різних концепцій, поглядів, дискусійних положень з найбільш важливих питань земельного права.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції та практичні заняття. В межах робочого часу викладач може проводити консультації для здобувачів вищої освіти.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту та лекції у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв.

Лекція у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту дозволяє привернути увагу здобувачів вищої освіти до найбільш важливих питань теми лекції, винести на обговорення дискусійні питання та визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу здобувачами вищої освіти.

Лекція у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв – це візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядаються за допомогою мультимедійних технічних засобів. Ці дві форми лекцій можуть бути поєднані.

При проведенні практичних занять передбачене виконання практичних робіт у формі вирішення ситуативних завдань (кейсів) і тестів, проведення ділової гри, заслуховування усних відповідей, доповідей, а також рефератів та демонстрація презентацій, які підготовлені як індивідуальні завдання за темою самостійного вивчення дисципліни.

Здобувачі вищої освіти працюють з друкованим чи надісланим їм в електронній формі інформативним матеріалом, або з інформацією в мережі Інтернет.

Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати наукові дослідження шляхом написання та опублікування наукових статей, тез доповідей на конференціях, круглих столах та наукових семінарах.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Вивчення навчальної дисципліни передбачає роботу в колективі. Студенти під час лекційних занять ведуть конспект з відповідної теми. Під час заняття або ж в кінці лектор ставить питання, веде діалог з аудиторією для кращого засвоєння теоретичного матеріалу.

Лекції і практичні заняття можуть проводитися з використанням сервісу ZOOM. Також викладач і студенти можуть спілкуватись через електронну пошту, Viber, Telegram, інші доступні засоби комунікації. В разі потреби може використовуватись Форум як форма спілкування викладача й студентів у дистанційному (віддаленому) навчанні. Кожний форум присвячений будь-якій проблемі або темі. Модератор форуму (мережевий викладач) реалізує дискусію чи обговорення, стимулюючи питаннями, повідомленнями, новою цікавою інформацією. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної та доброзичливої критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки на консультації викладача. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Земельне право України» здійснюється у 6 семестрі та проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обов'язку навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного, практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр та набуття певних компетентностей, що проводиться як контрольний захід. На екзамені оцінюванню підлягають:

- володіння нормативно-правовими актами, що є джерелами Цивільного права України;
- володіння ключовими теоретичними знаннями про об'єкт дисципліни;

- здатність творчо мислити та синтезувати знання;
 - уміння використовувати знання для розв'язання практичних завдань тощо.
- Загальна оцінка за екзамен визначається як сума поточного контролю (до 50 балів) та відповідей на питання екзаменаційного білету або тестового завдання (до 50 балів).

Екзаменаційні білети з дисципліни «Земельне право України», містять 3 теоретичні питання, що включають матеріал навчальної програми, яка використовується в процесі навчання.

Студент на іспиті отримує білет, на якому є пронумеровані питання, та чисті аркуші паперу. Іспит відбувається в письмово-усній формі.

У процесі усного опитування, викладач зобов'язаний спершу вислухати повну відповідь студента (не залежно від того, чи вона є правильною) і лише потім задавати уточнюючі, додаткові запитання. Обов'язково наголошується на неправильних фрагментах відповіді, на суті помилок.

Можливе проведення семестрового заліку та екзамену у формі тестування в системі Moodle.

Оприлюднення результатів іспиту проводиться публічно.

Політика оцінювання – передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Академічна доброчесність - дотримання Положення про академічну доброчесність у ЛНАУ». Доступний за посиланням:

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. Поняття принципи та предмет земельного права. Місце земельного права в системі національного права.

Земельне право України як юридична наука та самостійна навчальна дисципліна. Земельне право - невід'ємна частина національного права України. Зв'язок земельного права з іншими галузями права.

Основні етапи розвитку земельно-правових відносин в історії Української держави та права. Розвиток земельно-правових відносин в Україні на сучасному етапі.

Система та методи правового регулювання земельних відносин у відповідності до чинного законодавства України. Джерела земельного права.

Зміст земельних відносин, що регулюються земельним правом. Загальноправові та спеціальні методи регулювання земельних відносин. Джерела земельного права, їх наукове значення.

ТЕМА 2. Загальна характеристика земельних правовідносин

Поняття та види земельних правовідносин. Склад земельних правовідносин. Підстави виникнення, зміни чи припинення земельних правовідносин. Форми власності на землю в Україні, їх закріплення у нормативно-правових актах та офіційне тлумачення.

ТЕМА 3. Земля – об'єкт права державної та комунальної власності. Інститут права державної власності на землю, його основні складові частини. Право державної власності на землю. Земля - об'єкт власності територіальної громади. Право комунальної власності на землю та механізми його реалізації.

ТЕМА 4. Правове регулювання управління в галузі використання та охорони земель.

Поняття управління та контролю в галузі використання земельного фонду. Повноваження органів державної влади та місцевого самоврядування щодо використання земельних ресурсів. Повноваження органів управління та обліку земельних ресурсів України.

ТЕМА 5. Правова охорона земель. Плата за землею.

Поняття, зміст правової охорони земель в Україні. Організаційно-правові та соціально-економічні засади охорони земель в Україні. Контроль за охороною земель. Нормативно-правові акти, що регулюють охорону земель в Україні. Сучасні екологічні проблеми у сфері використання земельного фонду України та шляхи їх подолання.

Система оподаткування земельних ділянок. Використання коштів державного або місцевого бюджету. Механізми справляння плати за землею. Звільнення від плати за земельні ділянки.

ТЕМА 6. Загальна характеристика права власності на землею.

Правове походження приватної власності на землею. Визначення прав власності на землею. Юридичні права громадян України щодо володіння, користування й розпорядження землею. Порядок набуття та припинення права приватної власності на землею. Порядок передачі земельних ділянок у приватну власність громадян. Придбання земельних ділянок у приватну власність. Інші цивільно-правові дії у відношенні до землі; передача у спадщину, купівля-продаж земельних ділянок, міна, земельна застава (іпотека). Документи, що посвідчують право приватної власності на землею, порядок їх, оформлення та реєстрації.

ТЕМА 7. Право користування землею. Оренда землі. Право земельного сервітугу. Загальна характеристика правового інституту користування землею. Порядок та підстави надання земель у користування. Виникнення права користування земельною ділянкою. Документи, що посвідчують право користування землею. Підстави та порядок припинення права користування землею. Перехід права користування землею.

Поняття, сутність та правова природа оренди землі. Об'єкти та суб'єкти оренди землі. Підстави набуття права на оренду землі. Суборенда земельної ділянки.

Поняття, форми та умови договору оренди землі. Порядок укладення договору оренди землі та термін його дії. Орендна плата за землею. Права та обов'язки орендодавців та орендарів. Зміна, припинення, розірвання та поновлення договору оренди землі.

Сутність права земельного сервітугу та його сучасне законодавче закріплення.

ТЕМА 8. Правове регулювання ринкового обігу земельних ділянок.

Правове забезпечення ринкового обігу прав на земельні ділянки. Юридична основаи ринкового обігу земельних ділянок.

Продаж земельних ділянок державної або комунальної власності або прав на них на конкурентних засадах. Вилучення земельних ділянок для суспільних потреб.

ТЕМА 9. Склад та цільове призначення земель України. Установлення та зміна цільового призначення земель. Склад земель України. Поняття цільового призначення земель. Категорії земель за цільовим призначенням. Установлення та зміна цільового призначення земель. Наслідки порушення порядку встановлення та зміни цільового призначення земель.

ТЕМА 10. Правовий режим та порядок використання земель сільськогосподарського призначення.

Визначення земель сільськогосподарського призначення та порядок їх використання. Поняття й види земель сільськогосподарського призначення. Пріоритетність земель сільськогосподарського призначення. Земельні ділянки державних і комунальних сільськогосподарських підприємств, порядок їх приватизації. Земельні ділянки фермерських та особистих селянських господарств. Землі для садівництва та городництва. Право несільськогосподарських установ та організацій на землю.

ТЕМА 11. Правовий режим земель житлової та громадської забудови.

Визначення та використання земель житлової та громадської забудови. Земельні ділянки для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і гаражного будівництва. Правовий режим земельних ділянок багатоквартирних житлових будинків.

ТЕМА 12. Землі природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення.

Склад та правовий режим використання земель природно-заповідного фонду. Землі оздоровчого призначення, склад та використання. Землі історико-культурного призначення. Землі лісгосподарського призначення та водного фонду. Особливості використання земель природоохоронного призначення.

ТЕМА 13. Порядок використання та правовий режим земель транспорту, зв'язку, енергетики, оборони.

Визначення земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони. Особливості користування землями промисловості. Особливості користування землями транспорту. Особливості користування землями зв'язку. Особливості користування землями енергетики. Особливості користування землями оборони. Суб'єкти, об'єкти та зміст права землекористування землями промисловості, транспорту, зв'язку та ін. призначення.

ТЕМА 14. Відповідальність за порушення земельного законодавства. Вирішення земельних спорів. Системи правового регулювання земельних відносин у зарубіжних країнах. Юридична відповідальність за порушення земельного законодавства, поняття, підстави, мета. Дисциплінарна відповідальність за порушення земельного законодавства. Цивільно-правова відповідальність за порушення земельного законодавства. Адміністративна відповідальність за порушення земельного законодавства. Кримінальна відповідальність за порушення земельного законодавства. Порядок вирішення земельних спорів.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

14. Рекомендована література

Нормативно-правові акти та судова практика

1. Конституція України // ВВР України. – 1996.
2. Земельний кодекс України // ВВР України. - 2002.
3. Цивільний кодекс України // ВВР України. - 2003.
4. Лісовий кодекс України в редакції Закону від 8 лютого 2006 року // ВВР України. - 2006.
5. Про землеустрій: Закон України від 22 травня 2003 року // ВВР України. - 2003.
6. Про основи містобудування: Закон України від 17 листопада 1992 року // ВВР України. - 1992. - Ст. 683.
7. Про планування і забудову територій: Закон України від 20 квітня 2000 року // ВВР України. - 2000.
8. Про охорону земель: Закон України від 19 червня 2003 року // ВВР України. - 2003.
9. Про державний контроль за використанням та охороною земель: Закон України від 19 червня 2003 року // ВВР України. - 2003.
10. Про оренду землі: Закон України в редакції від 2 жовтня 2003 року // ВВР України. - 2004.
11. Про розмежування земель державної та комунальної власності: Закон України від 5 лютого 2004 року // ВВР України. - 2004.
12. Про державну експертизу землепорядної документації: Закон України від 17 червня 2004 року // ВВР України. – 2004.

Основна література

1. Земельний кодекс України. Науково-практичний коментар/ за заг. ред. Курила В.І. – Київ 2016. – 480 с.
2. Земельне право України. Підручник / За ред. О.О. Погрібного та І.І. Каракаша. – Вид. 2 перероб. і доп. – К., Істина, 2009. – 496 с.

3. Мірошніченко А.М. Земельне право України: Підручник. – К.: КНТ; ЦУЛ, 2010 – 712 с.

Допоміжна література

1. Закон України «Про Державний земельний кадастр» від 7 липня 2011 року // Офіційний вісник України. – 2011.
2. Закон України «Про охорону земель» від 19 червня 2003 року // Офіційний вісник України. – 2003.
3. Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень» від 1.07.2004 р. № 1952-IV // Офіційний вісник України. – 2004.
4. Закон України «Про особливості приватизації об'єктів незавершеного будівництва» від 14 вересня 2000 року // Офіційний вісник України. – 2000.
5. Закон України «Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв) від 5 червня 2003 року // Офіційний вісник України. – 2003.
6. Про порядок визначення та відшкодування збитків власникам землі і землекористувачам: Постанова Кабінету Міністрів України від 19 квітня 1993 року // 36. постанов Уряду України. - 1993.
7. Про затвердження Методики визначення розміру шкоди, заподіяної внаслідок самовільного зайняття земельних ділянок, використання земельних ділянок не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) без спеціального дозволу: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 липня 2007 року № 963 // Офіційний вісник України. - 2007.
8. Про затвердження Порядку зміни цільового призначення земель, які перебувають у власності громадян або юридичних осіб: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2002 року № 502 // Офіційний вісник України. - 2002.

15. Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси - [книжковий фонд](#) читального залу Львівського НАУ (м. Дубляни, вул. В. Великого, 1), Львівської наукової бібліотеки ім. Стефаника НАН України (вул. Стефаника, 2).

2. Електронні інформаційні ресурси:

Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Режим доступу <http://zakon.rada.gov.ua/>;

Єдиний веб-портал органів виконавчої влади в Україні. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

Урядовий портал Кабінету Міністрів України. Режим доступу: www.kmu.gov.ua.

Офіційний сайт Львівської електронної бібліотеки ім. В. Стефаника. Режим доступу: www.lsl.lviv.ua.

Офіційний сайт Бази українського законодавства в Інтернет. Режим доступу:
www.lawukraine.com.

